

WIM CLAEYS GEEFT GENTSE VOLKSZANGER KAREL WAERI EEN NIEUW JASJE

‘De mensen willen weer zingen’

Ooit startte Wim Claeys de boombals op, nu organiseert hij in de Gentse Vooruit maandelijks ‘De Grote Zangstonden’. En met een mooie bloemlezing uit het repertoire van de Gentse volkszanger Karel Waeri wil hij het protestlied in dialect weer op de kaart zetten. **PETER VANTYGHEN**

Zou de fiere cultuurstad Gent Wim Claeys (41) geen job als stadszanger aanbieden? Nadat hij als lid van Ambro zijn de folkmuziek een schop vooruit gaf, en als uitvinder van de ‘boombals’ de jongeren weer leerde volksdansen, lijkt Claeys sinds kort een reïncarnatie van een 19de-eeuwse volkszanger. In het Gentse dialect. En met volle overtuiging.

In kunstencentrum Vooruit leidt hij elke laatste zondag van de maand ‘De Grote Zangstonden’, waar een vol café liederen zingt uit zijn zelf samengestelde liedboek *Gentse liedjes*. Op de Gentse Feesten organiseert hij sinds vorig jaar het ‘Gents Nationaal Zangfeest’. En met *De zwanenzang van Karel Waeri*, een cabaretproduc-

‘Rechtse politici gebruiken liedjes in dialect om de deur dicht te doen, terwijl ik ze net open wil zetten’

tie over volkszanger Karel Waeri (1842-1898), overtuigde hij publiek en kritiek dat de erfenis van die legendarische volkszanger vandaag nog kan aanspreken. De productie gaat volgend jaar, hopelijk, op tournee.

Claeys, een geboren Gentenaar, woont vlakbij het oude stadion van AAGent. ‘Ik mis die supporters op zondag’, mijmert hij. ‘De spionkop zong de hele match door. Waar vind je dat soort sociale cohesie vandaag nog? Ik heb destijds de boombals opgestart omdat ik zag dat de mensen wilden dansen. Zo voel ik nu dat ze willen zingen. Na nauwelijks vier keer zit de Vooruit al stampvol.’

U bent zelf pas onlangs beginnen zingen.

‘Ik was tot nu altijd instrumentalist, ja. Maar ik kende die liedjes van Karel Waeri al van in mijn jeugd, toen ik meezong met de platen die Walter De Buck daarmee maakte. Het was tijd voor mij om zelf ook te gaan zingen. En ik ben opgevoed in het dialect en gebruik het thuis ook in mijn gezin. In 2008 heb ik het concept van de boombals verkocht en heb ik me eraan gezet.’

Karel Waeri was grappig, kritisch en muzikaal. Wat was zijn grootste sterkte?

Wim Claeys: volkszanger voor een nieuwe eeuw? © Brecht Van Maele

‘Zijn teksten. Het is geen toeval dat die grotendeels bewaard bleven. Een eerste bundeling, *Kluchtige en politieke liederen*, verscheen al een jaar na zijn dood. Die liedjes bekken goed, dat zijn geen karamellenverzen. Muzikaal was hij echter niet. Hij gebruikte zijn viool vooral als een showelement, en recycleerde voortdurend dezelfde bekende melodieën. Daarom heb ik zelf nieuwe muziek gemaakt op deze cd.’

Hij zong ook niet zomaar variëte: hij was een kritische zanger, onder meer tegen het geloof.

‘Hij is meermaals afgetroefd door katholieken toen hij buiten aan de kerk stond te zingen. Daarom stopte hij met daar te zingen en focuste hij zich op een stadspubliek. Maar hij was anti-kerk, ja, en vaak ronduit beledigend, zoals in ‘Rampen en goden’. En hij was betrokken bij de oprichting

van de Belgische Werkliedenpartij, weliswaar onder een pseudoniem. Hij was bang de liberalen voor het hoofd te stoten, want die betaalden hem goed.’

Is zo’n volkszanger vandaag nog mogelijk?

‘De vraag is of hij nog nodig is. In Waeri’s tijd was er nog geen radio, laat staan televisie. Zo’n volkszanger gaf commentaar op het nieuws van de dag, hé. Een van zijn liederen heette ‘De katholie-

ke schoolpenning’, een commentaar op een betoging van de katholieken.’

‘Hij verkocht meteen ook zijn politieke ideeën, gaf raad, had zelfs lofdichten en schunnige liederen. Het was echt cabaret, denk ik. Dat heb je nu niet meer. Sowieso geven zangers nauwelijks nog maatschappijkritiek. We moeten zwijgen en muziek maken, heb ik wel eens gehoord.’ (lacht)

En toch draaide zijn winkeltje bijzonder goed.

‘Die man heeft zijn hele boekhouding bijgehouden in agenda’s. Daaruit blijkt dat hij soms tot 35 frank verdiende met één weekend. Omgerekend is dat bijna 1.800 euro. Dat haal ik lang niet. Hij boerde goed, ja, maar bleef daar zeer discreet over. Hij wilde in de ogen van het publiek

‘Zangers geven nauwelijks nog kritiek. We moeten zwijgen en muziek maken’

bescheiden blijven.’

Zijn die teksten vandaag nog relevant?

‘Dat komen luisteraars me de hele tijd toch vertellen. Die man zong tegen uitbuiting en je kan niet zeggen dat er vandaag geen uitbuiting meer is. Hij zong de waarheid en dat spreekt erg aan vandaag.’

Is dat de reden waarom u die liederen nu afstoft?

‘Het is ook een zoektocht naar een nieuwe invulling van een Gentse identiteit. Ik ken bijna geen leeftijdgenoten die het Gentse dialect kunnen spreken. Wanneer je over identiteit praat, beland je trouwens meteen in politiek rechts vaarwater waar ik ver vanaf wil blijven. Rechtse politici gebruiken dergelijke dialectliedjes om de deur dicht te doen, terwijl ik ze net open wil zetten. Hoe kunnen alle inwoners van Gent, dus ook al die West-Vlamingen en Turken, zich cultureel één voelen vandaag? Voor mijn ouders was iets als ‘de Gentse leute’ een begrip. Dat wil ik meenemen in ‘het Nieuwe Gent.’’

De cd ‘De zwanenzang van Karel Waeri’ van Wim Claeys is uit op Wild Boar (★★★★☆).